

Tg.Mureș (prezentare generală)

Târgu-Mureș este așezat pe ambele maluri ale cursului superior al râului Mureș, iar ca delimitare geografică se poate spune că orașul se întinde între râul Mureș și dealul Cornești. Târgu-Mureș se învecinează cu comunele Sângeorgiu de Mureș, Cristești, Livezeni, Sântana de Mureș și Sâncraiu de Mureș. Cea mai rapidă cale de acces spre Târgu-Mureș este cea aeriană, cea mai folosită este cea rutieră. Orașul este plasat pe drumul european E60, între Brașov și Cluj. Pe vremuri i se mai spunea și "Orașul grătarelor", datorită miresemelor ademenitoare ce veneau de pe dealurile din jur. Dar Târgu-Mureș nu e o așezare patriarhală. Cei 175 de mii de locuitori ai săi, români și maghiari, trăiesc la temperatura Europei Centrale. Și asta nu de azi, de ieri, ci încă de pe vremea când constructorii de palate nu aveau timp să răsufle.

Drumul de la aeroport până în centrul orașului e de doar un sfert de oră (12 km). Trecerea peste Poklos, "Pârâul Iadului", anunța intrarea în "sufletul târgului". Piața centrală, pe unde trecea cândva albia râului, este străvechiul loc al precupeților dar, în timp, a capătat stilul arhitectonic al începutului de secol XX. Primul edificiu important este "Catedrala mică", construită între 1926 și 1936, o copie miniaturală a Catedralei San Pietro din Roma. Biserica a aparținut până în 1948 cultului greco-catolic. Urmează Prefectura, construită în 1907 în stil "secession", cu un hol în maniera Sălii Cavalerilor a Castelului de la Hunedoara. Turnul clădirii, înalt de 60 metri, e vizibil din orice punct al orașului.

spre liniștea turiștilor. Aparținând aceluiași ansamblu, Palatul Culturii a fost construit între 1911 și 1913 și se impune prin decorațiile sale: acoperiș din majolica bleu-alb-roz, mozaic monumental, basorelieful și fresce. Holul său monumental este realizat în marmură de Carrara și decorat cu oglinzi venețiene. Sala de concert este înzestrată cu o orgă dispunând de 4463 de tuburi. Sala Oglinzilor, adevărată "perla" a Palatului, are șase vitralii care urmau să reprezinte Europa la Expoziția Internațională din 1914 de la San Francisco, dacă n-ar fi izbucnit Primul Război Mondial. Palatul Culturii găzduiește Muzeul de Artă, cu pânze de Theodor Aman, Nicolae Grigorescu, Ștefan Luchian, Munkacs Mihaly, Nicolae Tonitza, Școala de la Baia Mare etc. Următorul obiectiv turistic este Muzeul de Etnografie și Artă Populară - Palatul Toldalagy. Aparține stilului baroc, a fost construit între 1759 și 1772 și, pe lângă exponate, pot fi admirate teracote unicate din porțelan (sec. XVIII-XIX). Cea mai înaltă clădire veche din piața centrală este Palatul Apollo, ridicat de contele Teleki Samuel între 1821 și 1822. Aici erau organizate baluri, aici aveau loc reprezentații de teatru, aici ieșeau prima oară în societate tinerele din protipendadă. Peste drum de muzeu se află cea mai veche casă cu etaj din oraș. A fost cea mai frumoasă clădire a orașului la vremea ridicării ei (1554) și a rămas secole de-a rândul "privilegiată" (scutită de dări), fiind găzduită aici principii și înalți dregători veniți în oraș. În apropiere se află Casa Gorog (actualul Centru Militar), un edificiu neoclasic ce datează din prima parte a secolului XIX. În schimb Biserica Romano-Catolică aduce în centrul orașului marea stilului baroc. Construită la mijlocul secolului XVII, ea se mândrește cu cel mai frumos amvon pictat din țară, sculptat în lemn și aurit. La rândul ei, Catedrala Ortodoxă este cea mai mare din țară și are pereții interiori acoperiți în întregime de fresce. În acest spațiu se afla inițial o curiozitate arhitectonică, vestita "fântână cântătoare" clădită prin 1810. Cânta șase ore pe zi, datorită unui mecanism pe bază de tuburi eoliene, care a fost însă distrus în 1836 de o furtună devastatoare. Centrul orașului este protejat de austeră cetate medievală de pe deal, cu cele șapte bastioane ale ei, desăvârșite între 1602 și 1652.

În incinta cetății pentagonale se află Biserica Reformată, cu un turn principal de 70 de m și alte patru mai mici, dispuse simetric. Aici aveau loc numeroase întruniri ale Dietei Transilvaniei, precum cea din 1571, care a garantat libertatea confesională, într-o vreme când restul Europei era zbuciumat de conflicte religioase. Și tot aici s-a încoronat, în 1704, principele Transilvaniei, Francisc Rakoczi al II-lea. Șase secole schimbă multe în viața unei clădiri, fie ea și o biserică reformată, cu toate astea amprenta stilului gotic târziu nu a putut fi ștersă.

Pe colina orașului vechi se află Biblioteca Teleki, edificiu baroc, construit între 1799 și 1808, sub îndrumarea personală a contelui Teleki Samuel (cancelarul Transilvaniei). Biblioteca publică este dotată cu încălzire centrală și dispune de un fond de bază de peste 40 de mii de volume (printre care multe ediții rare și opere valoroase) din colecția personală a contelui. Peste drum, altă construcție barocă, fostul sediu al Tablei Regești, forul de apel al Transilvaniei. Și, dacă nu v-ați săturat de arhitectura medievală, la câțiva pași se află Biserica Unitariană și cea a Ordinului Minorit, închinată Sfântului Anton de Padova.

Există uneori prejudecata că orașele cu tradiție istorică inhibă spiritul creator. Târgu-Mureș e dovada vie că palatele și vestigiile știu să conviețuiască cu prezentul. La cea mai înaltă cotă a orașului (488 m) se află Platoul Cornești, loc tradițional de agrement al localnicilor. Restaurantul construit la începutul secolului trecut, trenulețul cu linie îngustă și amfiteatrul teatrului de vară sunt câteva atracții ale locului. Grădina zoologică este a doua ca mărime din țară și singura recunoscută pe plan european, pentru că este amplasată în întregime în mijlocul pădurii.

Biblioteca Teleki nu e singurul așezământ cultural al orașului. În 1911 s-a înființat o Filarmonică de Stat, de nivel european. De-a lungul anilor, aici au concertat mari personalități, precum George Enescu, Bela Bartok sau Pablo Casals, iar alții le calcă pe urme. La cele două secții ale Teatrului Național (maghiară și română) se montează 10-12 premiere pe stagiune, energie pe care o regăsești și la Teatrul pentru copii și tineret Ariel. Ambele instituții au avantajul că în Târgu-Mureș funcționează cu succes o Universitate de Artă Teatrală.

La mijlocul lunii iunie a jucat aici și Sir Anthony Hopkins. E drept că nu pe scenă, ci la cele două cinematografe. În anumite perioade, orașul se animă cu precădere: în noiembrie are loc Festivalul internațional al filmului de scurt-metraj, în iunie Zilele Târgmureșene, în noiembrie Târgul de Carte. Câteodată e obositor să fii târgmureșan!

Călătorul ce poposește în oraș poate alege între elegantele și confortabilele hoteluri din centrul orașului și pensiunile familiale. Un așternut curat și o masă pe cinste sunt la îndemâna oricui. Continental, Piazza, Grand, Bussiness și Tineretului sunt cele mai recomandate hoteluri din oraș. Târgu-Mureș poate fi și punctul de plecare pentru expediții de o zi, către locuri care merită tot efortul. Iată câteva propuneri.

La 5 km spre Reghin se află Băile Sărute Sângeorgiu de Mures, care au cel mai bogat conținut de iod din Europa. Calitatea de excepție a apei termale, a apei minerale și a nămolului și, implicit, a curelor medicale

este foarte apreciată de cei ce sosesc aici pentru odihnă sau tratament. La 7 km spre Braşov, Complexul Vaţman (hotel şi restaurant) oferă peisajul potrivit pentru o escapadă romantică în mijlocul naturii. Zau de Câmpie (40 km) cu rezervaţia bujorilor de stepă-unică în România; Sovata (54 km) cu Lacul Ursu, cel mai mare lac heliotermic din Europa; Tăurile Aluniş, Verde, Negru, Roşu, Mierlei şi Şerpilor D. Sighişoara (50 km), singura cetate medievală locuită din estul Europei, o adevărată bijuterie arhitectonică, cu ziduri groase şi 9 bastioane impunătoare; Defileul Mureşului, cu o lungime de 40 km, pe parcursul căruia sunt risipite numeroase microstaţiuni climaterice şi pensiuni tărăneşti din reţeaua de agroturism.

